

החברותא

החברותא בשאנן פנימי לחברים גליון מס 202 בס"ד ערש"ק פרי במדבר (ספרין) כ"ז אייר תשס"ג

פסוקים יקרים

וידבר ה' אל משה במדבר סיני וכו' (א, א) במדרש נמשלה תורה למדבר שצריך להיות הפקר כמדבר, כמ"ש ומדבר מתנה, פירוש דבר הוא מנהיג ומושל, ומדבר הוא להיות נכנע תחת המנהיג והיינו שאדם מבטל עצמו שאין לו שום כח ופעולה בלי חיות השי"ת.

במדבר סיני באהל מועד (א, א) מדבר סיני שאדם יתחור להיות עניו. כסיני שהוא נמוך מכל ההרים ובנין כך בחר בו הקב"ה לתן תורה. באהל מועד - היא מדת השמחה בחינת מועד ויו"ט, ככל שיוסיף עונה תגדל שמחתו ולא יתעצב חלילה מגדל הכנעתו.

אל משה במדבר סיני באהל מועד (א, א) דבר ה' אל משה היה במדבר שממה - בכדי להורות לדורות שלכל אחד ואחד אפילו זה שהוא ריק מכל כמדבר. יש אפשרות להתקרב אליו יתברך ולעסוק בתורה - באהל מועד. (זרע קודש)

וידבר ה' אל משה במדבר סיני באהל מועד (א, א) שהם שני בחינות שהם ארבע, שיש בחומר וצורה, כי במדבר שהוא חומר יש בו שני בחינות א' שמכוון להנאת עצמו שהוא מדבר שאין בזה תכלית טוב. בחינה ב' נקרא סיני שיש במדבר חלק טוב שמכוין לשם שמים, ב' בחינות אחרים נקראים אהל מועד א' שיושב באהל תורה להנאת עצמו. ב' להנאת השכינה שנקרא מועד כגודע שהוא מועד לכל חי. והבן.

באחד לחדש השני בשנה השנית לצאתם מארץ מצרים - (א, א) זה שכל מעשיו הם בלתי לה' לברו באחד לשמו של הקב"ה שהוא יחיד ומיוחד וזכה לצאת מכל המצרים והמפריעים - לצאתם מארץ מצרים.

שאו את ראש כל עדת בני ישראל למשפחותם לבית אבותם וכו' (ב, ב) ע"י הביטול אל השורש והוא ע"י האבות יוכל להתקרב ולדבק כל מעשיו בשורש החיות כמ"ש אם לא שויתי ודוממתי וכו' כגמול עלי אמו להיות בטל לבחינת השורש ששם רק נקודה, וזהו לבית אבותם.

איש איש למטה איש ראש לבית אבותיו (ד, ד) נרמזה שנים הפחותים והשפלים בני אברהם יצחק ויעקב הם, וראוים הם להיות ראש בית אבותיו, שכן יש לקרא את התיבה למטה בקמץ, כלומר גם האנשים שידרו מטה מטה יתחברו עם כל אנשי שלומם לכל ידח ממנו נדח.

איש על דגלו באותות לבית אבותם (ב, ב) ... חייב כל איש ישראל לידע ולחשוב שהוא יחיד בעולם ואיש אחר כמוהו לא היה, כמאמר חז"ל חייב אדם לומר בשבילי נברא העולם וצריך לתקן מדותיו עד שיתוקנו כל העולמות ע"י כלל ישראל.

והורידו את פרוכת המסך (ו, ה) עבודת הכהנים היא לבטל ולהוריד את המסך המבדיל בין ישראל לאביהם שבשמים. (כנסת יחזקאל)

בענין קבלת התורה:

עיקר קבלת התורה הוא לפשט עקמומיות שבלב, כי העיקר הוא הפנימיות שפלות עצמו וגדלות הבורא. ולבטל עצמו להשי"ת בכל הכוחות, וזהו בא ומצאן ישנים שנתבטלו להשי"ת במציאות ... ועי"ז יוכלו לקבל את התורה. לואת נקראת קבלת התורה.

מעם שקורין פרשת במדבר (ברוב השנים) לפני חג השבועות שכן זוהי הכנה לקבלת התורה, עיקר הכנה לקבלת התורה היא מצות ואהבת לרעך כמוך ואף המנין הכללי איחד אותם לחטיבה מלוכדת אחת. (בית אברהם)

בגמרא הכל מודים בעצרת דבעינן נמי לכם מאי מעמא, יום שניתנה תורה לישראל, בשבועות יכולים לתקן את הלכם לעשות לה'. אם אין תורה אין קמח ואם יש תורה יש קמח, שאינו מוזק לו ועוד מעלה את הענינים הגשמיים. (בית ישראל)

בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע יצתה בת קול ואמרה מי גילה לבני רז זה שמלאכי השרת משתמשים בו (שבת פח) בעבודת השי"ת ישנם ב' בחינות לוכך מקודם את מדותיו עד שירגיש תענוג בתורה ובתפלה, להתחיל בעבודה פשוטה בתורה ותפלה עד שבמשך הזמן וזכה בעצמו להרגשת התענוג ... וזה היה סדר העבודה שהתחילו מהקרבת העומר שהוא מאכל בהמה ואח"כ נצטוו וספרתם לכם מלשון ספיר היינו זיכוך וטהרת המדות בשלמות. (הס"ק מסלונים)

שיחת הרא"ש ע"פ פיר' קרואה תש"ל (בהל'כה ל'שנה), נכתב ע"י הר"פ כפ' הכותל

הללו צוים והללו צוים

ענן וערפל ותו לא). אמנם ממתן תורה והלאה שכינת עוזו יורדת בענני כבוד ויש באפשרות בני ישראל לראות את כבוד ה' ושכינת עוזו. מפני שקבלת התורה שינה את המודעות של בני ישראל אל עצמם בפרט ואל הבריאה בכלל. מאחר ולא יראני האדם וחי, השכינה יורדת בעמוד ענן אפילו לאחר מתן תורה, אלא שהאדם בכח קבלת התורה יכול להציץ אל כבוד השי"ת מעבר למסך המבדיל שהוא עמוד הענן.

הירידה של השכינה אל הבריאה הגשמית בכלל ואל האדם בפרט משאירה רושם על הכלל ועל הפרט כמו המבול דור ההפלגה סדום ועמורה יציאת מצרים קבלת התורה השראת השכינה על המשכן וכו' וכו'. ועל הפרט בתחושת התעוררות או להיפך בתחושת הסתר פנים וכו' כל זה מחמת ירידת השכינה עלינו.

עלינו לדעת שההבדל בין לפני מתן תורה למצבנו אנו שהוא לאחר מתן תורה מוצא יותר בטוי בהסתר פנים. (כי בהתגלות אין כל הבדל אם רואים אותו דרך הענן או שרואים אותו דרך התגלות כבוד ה'). המצב של הסתר פנים שלפני מתן תורה לא היה לעשות מאומה, אלטץ איז פינצטער - הכל חשוך. ענן וערפל פחד נורא. אבל במצב של הסתר פנים שלאחר מתן תורה אינו חייב להשאר בתחושה של ענן וערפל. כאשר יזעק האדם: גם שם ידך תנחני ותאחזני ימינך (תהלים קל"ט) הקב"ה יגלה כבוד מלכותו ויאמר: אני ה' השוכן אתם בתוך טומאתם ובכל צרתם לו צר, כך שלמרות שנמצא במצב של גלות

אנו מוצאים בתורה שה' ירד אל בני האדם, כמו שכתוב אצל דור ההפלגה (בראשית יא, ה) וירד ה' לראות את העיר וכו', וכן כתוב בפרשת סדום ועמורה (שם יח, כא) ארדה נא ואראה וכו'. גם במתן תורה כתוב (שמות יט, כ) וירד ה' על הר סיני וכו' בכל פעם שה' יורד אל בני האדם הוא יתברך יורד בתוך ענן וערפל, יש הבדל מהותי בין הירידות של קודם מתן תורה לירידות של אחר מתן תורה. קודם מתן תורה לא היה שייך לראות את שכינת כבודו בשום אופן רק את הענן דהיינו שבני האדם הבחינו בירידת ה' אליהם ע"י השנוי שנעשה מחמת ירידת השכינה כדוגמת אברהם אבינו ע"ה בברית בין הבתרים שנאמר: ותדמה נפלה על אברם והנה אימה חשכה גדולה נופלת עליו. או בעקידה שנאמר וישא אברהם את עיניו וירא את המקום מרחוק - ראה ענן קשור על ההר (בראשית כב, ד ורש"י). אבל ממתן תורה והלאה היה באפשרות לראות את שכינת עוזו - שכינת כבודו.

אליבא דאמת אין הבדל כלפי הרבש"ע מלא כל הארץ כבודו בין אופני הירידה על העולם הזה ועל בני אדם שלפני מתן תורה לבין אופני הירידה שלאחר מתן תורה. תמיד הירידה מלווה בענני כבוד. ההבדל בין קודם מתן תורה לאחר מתן תורה מתבטא כלפי בני אדם בצורת התגלות כבוד שמים עליו. לפני מתן תורה ההתגלות כלפי האדם היתה לכבוד שמים המוסתר בתוך הענן. ואם האדם היה במצב של הסתר פנים לא היה יכול לראות לא את הענן וכ"ש לא את שכינת כבודו (ואף אם היה רואה את הענן היה רואה

שיחת קודש ממו"ר הרא"ש שליט"א

המשך משמ' קודם

202 ה

של הגמרא הוא כך:

הצדיק והרשע רואים אותו דבר "חוט השערה" כי באמת ההסתר פנים הוא קטן מאד לכל נפש בלי כל הבדל בין צדיק לרשע. כך שההבדל בין הצדיק לרשע אינו מצד השי"ת אלא מצד בחירת האדם. האדם צריך לקלוט את הסבל ולהתעורר להתקרבות בורא. מתי האדם מתעורר? כאשר יש לו פחד מהמות! הצדיק מיד רואה את החוט השערה כהר. ומיד קולט את הפחד מהמות ומיד זועק אל ה' והקב"ה עונוהו מיד, נמצא שהנסיון של חוט השערה נשארה אצל הצדיק כתחושה של הר, אבל הרשע (כלומר מי שאינו עובד ה') רואה את החוט השערה כחוט השערה וממילא אינו שם לב אליה, כך שרק לאחר תקופה ארוכה של סבל כאשר החוט השערה ממשיכה ללחוץ עליו ולשגוע אותו בוחר להיות מעדיף למות מלבד שלא לסבול את חוט השערה, הרי שהרשע עובר תחושת כאבים ויסורים הנראים כקרובים למות למרות שאינו סובל אלא כחוט השערה. נמצא שהללו בוכים על אותו מצב אלא שהצדיק הרואה בחוט השערה את ההר ומתפעל מאד בגלוי ההשגחה הפרטית המידית: היאך יכולנו לכבוש הר גבוה כזה. מאידך הרשע שראה בכל עת את החוט השערה כחוט שיערה ומשום שלא שם לב אליה הכריעה אותו והכריחה אותו לבכות ולזעוק אל ה'. ואז הבושה שלו גדולה מאד היאך לא יכולתי לכבוש את החוט השערה הזה ולמה הייתי צריך להביא את עצמי עד למצוקה הקרובה למות...

בסופו של דבר בין אלו המוגדרים צדיקים ובין אלו המוגדרים רשעים בעצם העובדא שהגיעו להבנה שעליהם לעצוק אל ה' יהיה

והסתר פנים מ"מ בפועל ירגיש שנמצא בחיק הרבש"ע, ומתקיים בו כגמול עלי אמו כגמול עלי נפשי (תהלים קל"א). וככל שנמצא יותר במצב של קבלת התורה היכולת של האדם לגלות את האלוקות - כבוד שמים על אף שנמצא במצב של הסתר פנים.

עוד עלינו לדעת שבכל שנוי שנעשה אצל האדם ובכל סבל שהאדם סובל אפילו בסבל הקל ביותר יש בזה ירידת השי"ת אליו בבחינת בכל צרתם לו צר. לכן אל יפול רוחנו כאשר משהו לא הולך כתקונו. אדרבה נתחזק נא בפשטות שכל זה הוא התגלות בורא, ומיד נצעק אל השי"ת: עד אנא תסתיר פניך ממני, עד אנא אשית עצות בנפשי, (שם ג) גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך (שם קי"ט), והקב"ה יפתח פתח כפתחו של אולם בהתגלות כבודו יתברך לתת חזק ונוחם אף בהיותם בצרה ובמצוקה.

המושג סבל ויסורים אינו נבדק מצד הקב"ה המשפיע אלא מושג של המקבל. הצדיק העובד השי"ת בכל עת בתורה ובתפלה וכו' אינו צריך לעבור סבל של ממש כדי להתעורר. בשביל הצדיק הנסיון הקטן ביותר והשוני מדרך הנורמה באופן הפעוט ביותר כבר נראה אצלו כמות ממש וזאת מחמת דבקותו בהשי"ת. משא"כ מי שאינו עובד ה' ואינו שקוע בעסק התורה ובקיום מצוותיה הוא צריך לעבור כאבים ויסורים הקרובים למות ממש כדי להתקרב אל ה'. וזהו מה שאמרו חז"ל (סוכה נב) צדיקים נדמה להם כהר גבוה ורשעים נדמה להם כחוט השערה, הללו בוכין והללו בוכין, צדיקים בוכין ואומרים היאך יכולנו לכבוש הר גבוה כזה, ורשעים בוכין ואומרים היאך לא יכולנו לכבוש את חוט השערה הזה, עכ"ל. ההסבר

שיחת קודש ממו"ר הרא"ש שליט"א

המשך מנחם קודש

202 ט

כשלוך ר"ל. ואין בדעתי לדבר עליהם כעת. אני פונה אליכם חברים למה לכם בכלל לעבור נסיונות הלא גם הצדיק שכבש את ההר הגבוה בוכה ולמה צריך לבכות? כי היו לו נסיונות! ולמה היו לו נסיונות! כי היה באיזה מציאות עצמית ולכך אף שזכה להכנס להיכל המלך במהרה (ולא כמו הרשע שעד שנכנס להיכל המלך היה צריך לעבור הרבה סבל) מכל מקום היה יכול למנוע גם את המעט סבל בזה שיהיה בטל ומבוטל להשי"ת בתכלית הבטול ואז יכנס להיכל המלך ללא כל נסיון כי למי שבטל אל השי"ת אין הסתר פנים כלל לגביו כל הנסיון הוא עצם הבטול משא"כ מי שאינו בבטול מוחלט הנסיון הוא הענן המקיף את כבוד שכינת עוזו.

ג. כשחזר אהרן מפ"ק הרא"ש בשיחה
(בכ"ל אחר) ב"פ הפאשק י"א.

להם ישועה גדולה. הגמרא רק מספרת איך ייראה בגאולה השלמה כאשר הצדיק יגלה את ההר שלו כנ"ל והרשע יגלה את חוט השערה שלו כנ"ל. ושניהם יבכו מתוך ההתפעלות לראות את אפסיותם כלפי הרבש"ע.

הרא"ש פנה אל החברים המקשיבים ואמר: כל הנסיונות הוא פחות מהרף עין ופחות מחוט שערה כי זה מה שהגמרא אומרת בלשון חוט השערה הוא מפני שקשה לתת משל על פחות מזה, וכן מה שמובא בספרים הרף עין הוא גם בגלל שקשה לתאר בדרך משל פחות מזה, אבל באמת הנסיון הוא פחות מהרף עין, ומי שמחזיק מעמד בנסיון נכנס מיד להיכל המלך כי המקום של הנסיון הוא סמוך מאד להיכל המלך. הרא"ש צ"י: מי שרחוק מהיכל המלך אין צורך שהקב"ה יביא לו נסיונות כי הוא מעצמו במציאות של

שהשמחה במעונם

הר"ר יהושע זנגר ומשפ' להולדת הבת
הר"ר ישעי' רובינפלד ומשפ' להכנס הבן לעול המצוות
הר"ר מנחם יהושע רובינפלד ומשפ'
להולדת הנכדה להכנס הנכד לעול המצוות
הר"ר דוד גולן ומשפ' להכנס הבן לעול המצוות

י"ל ע"י
משרת החברותא
רח שני 3
02 - 5829688 ☎
02 - 5325477 פקס
ת.ד. 5080
ירושלים 91050

כוס תנחומין

הר"ר שמעון ספרין הי"ו

על פטירת אביו

הרה"ח ר' יעקב צבי בן ר' שמעון פרץ ז"ל

ת.נ.צ.ב.ה

כוס תנחומין

למשפ' הר"ר ישראל דוד דיימש הי"ו

על פטירת חמיו

הרה"ח ר' דוד שלזינגר זצ"ל

ת.נ.צ.ב.ה